

PERCEPȚII ALE ELEVILOR DIN CICLUL GIMNAZIAL ASUPRA DREPTURILOR OMULUI

Profesor dr. Dorina Anca Talaș

Școala Gimnazială „Ioan Bob” Cluj-Napoca

Abstract

Lucrarea de față își propune prezentarea percepției elevilor din ciclul gimnazial asupra drepturilor omului. A fost elaborat un chestionar, care a fost aplicat unui număr de 216 elevi din ciclul gimnazial, dintre care 125 au fost fete (58%) și 91 au fost băieți (42%). Chestionarul a fost aplicat tuturor elevilor din clasa a V-a și a VIII-a de la o școală gimnazială din mediul urban în perioada 24.02.2020-06.03.2020. Răspunsurile elevilor sunt prezentate sub formă de procente. Concluziile evidențiază nevoia introducerii unui opțional la nivelul ciclului gimnazial pentru aprofundarea cunoștințelor în domeniul drepturilor omului.

Cuvinte cheie: drepturile omului, ciclul gimnazial, percepții, cunoștințe.

Introducere

În ultimul deceniu, ONU a acordat o atenție sporită modului în care sunt prezentate și integrate drepturile omului, conceptele și valorile despre drepturile omului în context educațional. (Robinson et. al, 2018). În fiecare zi apar noi provocări în respectarea drepturilor omului, în întreaga lume sunt identificate frecvent situații în care sunt încălcate drepturile omului.

Cercetările recente au concluzionat că „România are încă nevoie de un proces efectiv de constituționalizare a normelor Dreptului internațional privind drepturile și libertățile fundamentale ale omului, și, ipso facto, de o recunoaștere expresă a priorității Dreptului Uniunii Europene privind drepturile și libertățile fundamentale ale omului, care să nu cunoască niciun fel de „restrângeri”.” Dură, 2019, pag. 53.

În prezent, în România drepturile omului se prezintă elevilor din ciclul primar în cadrul orelor de educație civică, conform planului cadru aprobat prin OMEN 3371/2013, iar la ciclul gimnazial, în cadrul disciplinei educație socială, clasele V-VIII, conform planului cadru aprobat prin Anexa 2 la OMENCS 3590/05.04.2016.

Ipoteza și obiectivele cercetării

Ipoteza:

Presupunem că elevii din ciclul gimnazial dețin informații complexe despre drepturile omului.

Obiective:

- Autoevaluarea cunoștințelor despre drepturile omului;
- Identificarea unor situații în care sunt încălcate drepturile omului;
- Identificarea unor instituții care promovează și protejează drepturilor omului

Prezentarea chestionarului

Chestionarul conține următoarele tipuri de întrebări:

- Întrebări cu răspuns la alegere;
- Întrebări cu răspuns liber;
- Întrebări de acordare a unui punctaj (1=dezacord 5=acord).

Chestionarul a fost aplicat în perioada 24.02.2020-06.03.2020

Descrierea participanților

La studiu au participat 216 elevi din ciclul gimnazial, 110 elevi din clasa a V-a și 106 elevi din clasa a VIII-a, așa cum se observă în fig. 1, toți provin din mediul urban. Din totalul de elevi 125 au fost fete (58%) și 91 au fost băieți (42%).

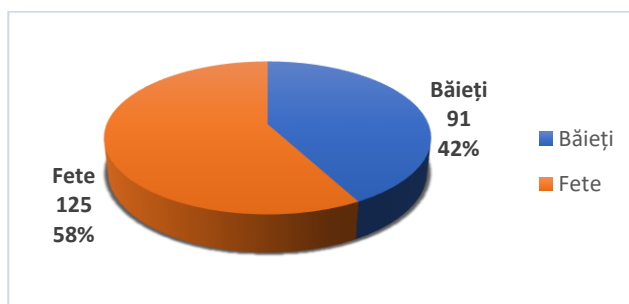

Fig. 1. Descrierea participanților

Prezentarea rezultatelor

La întrebarea “Consideri că trăiești într-o lume liberă și corectă?” cei mai mulți elevi au răspuns negativ (49%), 32% au răspuns afirmativ și 19% au răspuns „Nu știu”, așa cum se observă în fig. 2.

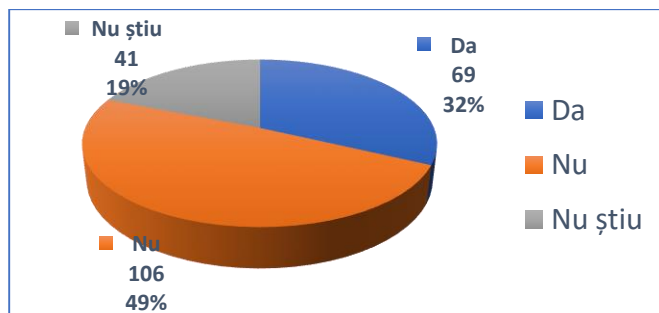

Fig. 2. Răspunsurile înregistrate la întrebarea
 “Consideri că trăiești într-o lume liberă și corectă?”

Și la întrebarea “Crezi că toți oamenii se nasc liberi și egali?” cei mai mulți elevi au răspuns tot negativ, 71%, doar 20% au răspuns afirmativ și 9% au răspuns “Nu știu”.

Majoritatea răspunsurilor la întrebarea “Consideri că unii oameni sunt discriminați?” sunt afirmative (93%), doar 3% dintre elevi au răspuns negativ la această întrebare și 4% au răspuns “Nu știu”.

La întrebarea “Consideri că este important să existe drepturile omului?” cei mai mulți elevi au răspuns afirmativ (82%) , 16% au răspuns “Important”, 2% au răspuns “Nu știu” și niciun elev nu a ales răspunsul “Nu este important”.

Cei mai mulți dintre elevi consideră că știu multe informații despre drepturile omului, respective 46%, iar 7 % dintre elevi consideră că știu foarte multe informații despre drepturile omului, așa cum se poate observa în fig. 3. Un număr destul de mare de elevi, respective 35% consideră că știu puține informații despre drepturile omului, iar 1% au răspuns “Deloc”, la întrebarea “Cât de multe cunoștințe consideri că ai despre drepturile omului?”. 11% au răspuns “Nu știu” la aceeași întrebare.

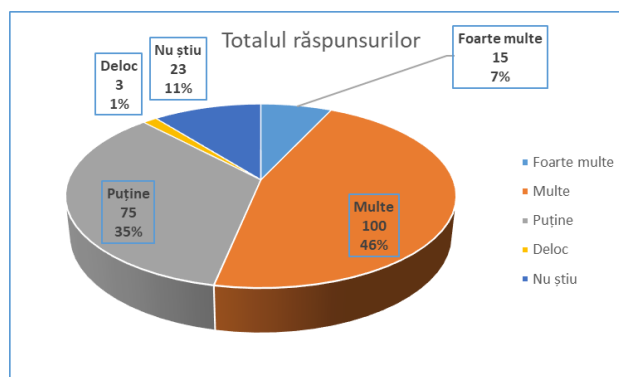

Fig. 3. Răspunsurile înregistrate la întrebarea „Cât de multe cunoștințe consideri că ai despre drepturile omului?”

Pe o scală de la 1-5 în care 1 = dezacord și 5 = acord, “Doresc să învăț mai multe despre drepturile omului la școală.”, 34% dintre respondenți au selectat 4 și 30% au selectat 3, 22% au ales 3, 9% au marcat 2 și 5% au selectat 1.

84% dintre elevi sunt de acord că “Drepturile omului sunt importante pentru crearea unei societăți mai corecte.” și 14% sunt parțial de acord cu această afirmație. Doar 1% și-au exprimat dezacordul față de această afirmație și 1% au răspuns “Nu știu”.

La întrebarea “Consideri că este important să existe o legislație care să protejeze drepturile omului în țara noastră?”, cei mai mulți dintre respondenți, respective 68% au

răspuns “Foarte important”, 31% au răspuns “Important”, iar 1% au răspuns “Nu știu”. Nu s-a înregistrat niciun răspuns la variantele “Puțin important” și “Nu este important”.

Majoritatea elevilor care au răspuns la chestionar (64%), au răspuns negativ la întrebarea “Consideri că toți cetățenii din România sunt egali în fața legii?”. Doar 24% dintre elevi au răspuns afirmativ la aceeași întrebare, iar 12% dintre elevi au răspuns “Nu știu”.

Cei mai mulți dintre respondenți (78%) au răspuns afirmativ la întrebarea “Consideri că încălcarea drepturilor omului este o problemă în alte țări?”, 6% au răspuns negativ, iar 15% au răspuns “Nu știu”.

La întrebarea “Consideri că încălcarea drepturilor omului este o problemă în țara noastră?”, 73% dintre elevi au răspuns afirmativ, 7% au răspuns negativ, iar 20% au răspuns “Nu știu”.

Doar 24% dintre respondenți sunt de acord cu afirmația “Toți oamenii de pe planetă beneficiază de aceleași drepturi.”, 32% au ales răspunsul “Acord parțial”, iar 38% și-au exprimat dezacordul față de această afirmație. Doar 6% au răspuns “Nu știu”.

Pentru afirmația “Toți oamenii din țara noastră beneficiază de aceleași drepturi.”, cei mai mulți elevi și-au exprimat acordul parțial (36%), acordul 28%, iar dezacordul 31%. 5% dintre elevi au răspuns “Nu știu”.

La întrebarea “Cunoști situații în care sunt încălcate drepturile omului?” mai mult de jumătate dintre elevi au răspuns afirmativ (58%), iar 42% au răspuns negativ.

“Care dintre următoarele grupuri are nevoie de mai multă protecție pentru a se asigura respectarea drepturilor omului?” a fost ultima întrebare cu răspuns la alegere, iar cei mai mulți dintre elevi (42%) au ales varianta de răspuns “Persoanele cu dizabilități”, “Copiii” 33%, “Femeile” 6%, “Persoanele cu venituri mici” 4%, “Refugiații” 3%, “Persoanele în vârstă” 2%, iar 10% au ales răspunsul “Nu știu”.

Când li s-a cerut elevilor să scrie trei drepturi pe care le cunosc, cele mai frecvente răspunsuri au fost: dreptul la viață dreptul la educație și dreptul la vot. Cele mai cunoscute organizațiile care promovează și protejează drepturilor omului au fost UNICEF, ONU, Salvați copiii, DGASPC și Telefonul copilului.

În continuare sunt prezentate câteva răspunsuri pe care elevii le-au oferit atunci când li s-a cerut să descrie o situație în care au fost încălcate drepturile omului:

- „Drepturile omului au fost încălcate de multe ori de-a lungul istoriei. În timpul președintelui Ceaușescu, al României, oamenilor le erau încălcate o mare parte din drepturi. Mâncarea era puțină și de multe ori foarte scumpă. Persoanele mai

sărace nu și-o permiteau și rămâneau flamânzi. Toți oamenii au dreptul la hrană!”

- „Copiii care sunt obligați să cerșească, în loc să învețe.”
- „Cazul Caracal”
- „Persoanelor cu dizabilități li se ocupă locul de parcare.”
- „Mulți copii din România sunt privați de dreptul la educație.”
- „Cazul Malala”
- „Când refugiații sunt alungați din unele țări.”

Concluzii

Ipoteza studiului se confirmă, majoritatea elevilor dețin multe informații despre drepturile omului, conștientizează importanța drepturilor omului, reușesc să identifice diferite situații în care sunt încălcate drepturile omului și cele mai reprezentative organizații care promovează și protejează drepturile omului. Cei mai mulți dintre elevi consideră că este important să existe o legislație care să protejeze drepturile omului în țara noastră, și că drepturile omului sunt importante pentru crearea unei societăți mai corecte.

Este îngrijorător faptul că cei mai mulți dintre elevi consideră că încălcarea drepturilor omului este o problemă nu numai la nivelul țării noastre (73%), dar și la nivelul altor țări (79%), iar un procent foarte mare de elevi (93%) consideră că unii oameni sunt discriminați.

În contextul actual al dezvoltării societății, la nivel mondial se impune o promovare a drepturilor omului la toate nivelurile de învățământ. Deoarece elevii își doresc să învețe mai multe despre drepturile omului la școală, se recomandă introducerea unui opțional la nivelul ciclului gimnazial pentru aprofundarea cunoștințelor în domeniul drepturilor omului.

Bibliografie:

Dură, N.V. (2019). Despre drepturile și libertățile omului prevăzute în textul constituțional român. Considerații și evaluări, Revista Națională de Drept, Nr. 10-12(228-230) / 2019 / ISSN 1811-0770

UNESCO, (2011), Contemporary Issues Inhuman Rights Education, United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization 7, place de Fontenoy, 75352 Paris 07 SP, France. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000210895>

Robinson, C., Phillips, L., & Quennerstedt, A. (2018). Human rights education: developing a theoretical understanding of teachers' responsibilities. Educational Review, 1-22.